

Felles plattform for fusjon

(Grunnlagsdokument for sammenslåing)

En fusjon mellom Universitetet i Nordland og Høgskolen i Nesna skal skape en sterk nasjonal aktør innenfor høyere utdanning og forskning som er godt egnet til å løse samfunnsoppdraget i hele Nordland. Det fusjonerte universitetet skal sikre bærekraft i et fremtidsperspektiv både for virksomheten på Helgeland og for universitetet som helhet.

Versjon 2

Fra styringsgruppen for fusjon

Innledning

Dette dokumentet presenterer en strategi for utvikling av et fusjonert universitet. Dokumentet er et omforent grunnlag for en fusjon mellom Universitetet i Nordland (UiN) og Høgskolen i Nesna (HiNe). Fusjonen vil være en omfattende prosess som vil berøre begge institusjoner i stor grad. Dette dokumentet har særlig fokus på organisering av aktivitetene på Helgeland.

Dokumentet er ment å fungere som beslutningsgrunnlag for institusjonenes styrebehandling og beslutning vedrørende fusjon i institusjonenes styremøter i Juni 2015. Dette innebærer både standpunkt til fusjon, ny organisasjon, og hvordan en eventuell fusjon skal skje. Dokumentet skal gi retning for videre arbeid for implementering av fusjonen.

Det legges til grunn at fusjonen skal være operativ fra 1.1.16, og det er i dokumentet fokusert på de avklaringene som må være på plass for at styrene skal kunne fatte sine vedtak, og for å få en styringsdyktig institusjon fra og med denne dato.

Dokumentet er inndelt i to hoveddeler.

Del 1 presenterer premissene for fusjon mellom Universitetet i Nordland og Høgskolen i Nesna.

I denne delen er det derfor fokusert på å bringe klarhet i følgende:

- Overordnede målsettinger/visjon for det fusjonerte universitetets virksomhet på Helgeland.
- Fullmakter som skal ligge på Helgeland
- Styringsstruktur for virksomheten på Helgeland

Del 2 sier noe om bakgrunnen for fusjonsprosessen og hvilke politiske- og regionale hensyn og forutsetninger den endelige løsningen må ta hensyn til. Det refereres til relevante vedtak, føringer og krav fra institusjonenes styrer og fra Kunnskapsdepartementet.

Omstilling ved HiNe

Som følge av terminering av utenlandsstudier tidligere enn planlagt, gjennomfører HiNe en intern omstilling i 2015. Hensikten med omstillingen er å gjennomføre nødvendige kostnadskutt, for derigjennom å kunne gå inn i en sammenslått institusjon med en god økonomisk og faglig base. Dette innebærer at man i omstillingsprosessen tar hensyn til behovet for å opprettholde verdiskapning innenfor utdanning og forskning og muligheter for utvikling i fremtiden. Dette er gjort for å kunne gi den nye institusjonen både et økonomisk og faglig handlingsrom. Omstillingen ved HiNe skal bidra til at man unngår at det oppstår overtallighet som del av sammenslåingsprosessen.

Selv om dette er en intern omstilling ved HiNe, er det kritisk viktig at konsekvensene av omstillingen ses i sammenheng med behovet i den fusjonerte institusjonen. Det må tas hensyn til strategi, begrensninger og muligheter.

Det viser seg at fagmiljøer som HiNe alene ikke har kapasitet til å videreføre som i dag, vil kunne videreføres innenfor rammen av en ny institusjon. Dette gjelder i hovedsak fagmiljøet kultur, hvor UiN ønsker en videre satsing og utvikling.

Som del av sammenslåingen opprettes det derfor et prosjekt som har til hensikt å gjøre en vurdering av kulturmiljøene ved UiN og HiNe i sammenheng. Målet for prosjektet er at den samlede studieporteføljen innen kulturfagene skal være bærekraftig fra og med opptak i 2017.

Styring og ledelse UiN

Det er ved UiN satt i gang et arbeid hvor ledelsesstrukturen med tilhørende fullmakter, møtestrukturer og beslutningsorganer gjennomgås for å bidra til en mer formålstjenlig styring av institusjonen både faglig og administrativt. Utredningen er planlagt behandlet av UiNs styre i september 2015. En fusjon med HiNe vil sette nye premisser for driften og inkorporeres i dette arbeidet.

Innhold

DEL 1 – PREMISSE FOR FUSJON MELLOM UiN OG HiNe

1.	Mål for en fusjon mellom UiN og HiNe	6
1.1.	Sentrale mål med fusjoner i UH-sektoren, jf. Stortingsmelding 18 (2014-2015).....	6
1.2.	Mål for en fusjon mellom UiN og HiNe	7
1.3.	Nye muligheter.....	7
2.	Forutsetninger	8
2.1.	Grunnleggende forutsetninger.....	8
2.2.	Ansattes rettigheter og plikter	9
2.3.	Studentenes rettigheter	9
2.4.	Studentrekruttering og markedsføring av institusjonen.....	9
2.5.	Studentsamskipnadene	9
2.6.	Økonomiske forutsetninger	10
3.	Navn, visjon og strategi	10
3.1.	Profil	10
3.2.	Strategi Helgeland	10
4.	Styrings- og ledelsesstruktur	11
4.1.	Styresammensetning fra 1.1.16	11
4.2.	Styring og ledelse av det fusjonerte universitet.....	11
4.3.	Organisering av faglig virksomhet	11
4.3.1.	Studieprogram og fagseksjoner.....	12
4.4.	Organisering av administrativ virksomhet	12
5.	Organisering av virksomheten på Helgeland	12
5.1.	Faglig organisering på Helgeland.....	13
5.1.1.	Studieportefølje på Helgeland frem mot 2020	13
5.2.	Administrativ organisering på Helgeland	14
6.	Organisering av fusjonen.....	15
6.1.	Fusjon/ virksomhetsoverdragelse	15
6.2.	Fusjonsstyre.....	15
6.3.	Finansiering av fusjonsarbeidet.....	16
6.4.	Prosjektorganisasjon	16

DEL 2 - BAKGRUNN FOR FUSJONSPROSESSEN

7. Bakgrunn for fusjonsprosessen.....	17
7.1. Tilstandsrapporten for høyere utdanning 2014.....	17
7.2. Kunnskapsministerens «syv punkter».....	18
7.3. Femårig lærerutdanning (Brev fra KD 06.06.14).....	19
7.4. Oppdrag til statlige høyere utdanningsinstitusjoner (Brev fra KD 26.05.14).....	19
7.4.1. Prosess frem til svar til KD.....	20
7.4.2. Styrebehandling UiN.....	20
7.4.3. Styrebehandling HiNe.....	21
7.4.4. Brev fra KD 13. januar 2015.....	23
7.5. Stortingsmelding 18 (2014-2015).....	23
7.6. Oppsummering.....	23
8. Rammer.....	24
8.1. Politiske forventninger.....	24
8.1.1. Uttalelse fra ordførerkonferanse på Helgeland 6.-7. november 2014.....	24
8.1.2. Uttalelse fra Nordland fylkesting.....	25
8.2. Regioner – Geografi.....	25
8.2.1. Nordland – et langstrakt fylke.....	25
8.2.2. Regionale utfordringer.....	27
9. Vedlegg.....	28

Del 1 – Premisser for fusjon mellom UiN og HiNe

---

1. Mål for en fusjon mellom UiN og HiNe

1.1. Sentrale mål med fusjoner i UH-sektoren, jf. Stortingsmelding 18 (2014-2015)

I de igangsatte fusjonsprosessene i UH-sektoren har målene nedenfor vært sentrale. Et nytt universitets evne til å nå disse målene har vært førende for den foreslåtte løsningen som presenteres i fusjonsplattformen.

Forskning

- Mer forskning og publisering, både totalt og av hver enkelt forsker
- Mer robuste og mindre sårbare fag-/forskningsmiljøer
- Økt forskningskvalitet
- Utvikling av verdensledende forskningsmiljø
- Konkurransedyktig i forhold til Horisont 2020.
- Økning i antall avlagte ph.d.-grader
- Mer ekstern finansiering av forskningen, bl.a. ved prosjekter i Norges forskningsråd.

Utdanning

- Innfri høyere forventninger til akademisk standard og ambisjonsnivå.
- Økt antall studenter
- Økt antall uteksaminerte kandidater
- Øke andelen utvekslingsstudenter
- Flere engelskspråklige studietilbud
- Tilby både campusbaserte, fleksible studier og geografiske distribuerte studietilbud.

Samfunnsoppdraget

- Bedre ivaretagelse av regionenes behov for utdanning og forskning, i dybde og bredde.
- Økt og tettere samarbeid med internasjonale, nasjonale og regionale institusjoner
- Nåværende studiesteder skal styrkes og bli mer betydningsfulle i deres regioner.

Organisasjon

- Profesjonalisering
- Økt kvalitet og effektivitet i forvaltningen
- Økt attraktivitet mht. rekruttering av faglige og administrative medarbeidere

1.2. Mål for en fusjon¹ mellom UiN og HiNe

I tillegg til de overordnede målene ovenfor har flere andre mål vært sentrale i prosessen med å finne en robust fusjonsløsning som styrker Helgeland i et langsiktig perspektiv:

Det fusjonerte universitetet skal

- løse samfunnsoppdraget på Helgeland samtidig som det understøtter og løfter tilgangen på relevant kompetanse for Nordland, Nord-Norge og Norge.
- være bærekraftig i et fremtidsperspektiv både for virksomheten på Helgeland og for det fusjonerte universitetet som helhet.
- styrke og videreutvikle FoU, utdanning og fagmiljøene på Helgeland (På kort sikt vektlegges det å kunne ha flere doktorgradsstudenter koplet til relevante forskningsoppgaver i samspill med arbeids- og næringslivet på Helgeland).

Det er videre lagt vekt på at organiseringen av virksomheten på Helgeland skal:

- legge til rette for effektiv styring og understøttelse av faglig virksomhet.
- fungere i et langsiktig perspektiv.
- ivareta en portalfunksjon for samfunns- og næringslivet.
- ivareta behovet for tett og god kontakt med institusjonsledelsen.
- ivareta behovet for enhetlig faglig ledelse.
- gi tilstrekkelig ledelse, ansvar og myndighet på lokalt nivå til at driften blir effektiv, samtidig som man opprettholder overordnet og enhetlig styring på institusjonsnivå.

1.3. Nye muligheter

En fusjon mellom UiN og HiNe skal styrke den forskningsbaserte utdanningen og utnytte ressursene bedre. Det skal være en god balanse mellom anvendt forskning, gjennom utvikling av profesjons- og praksisfeltet, og klassisk grunnforskning. Studieprogrammene skal være sammenhengende med tilbud på bachelor, mastergrads og doktorgradsnivå, slik at fagområdene blir integrerte og faglig robuste.

Noen muligheter og gevinster av en fusjon kan tas ut relativt raskt, som blant annet:

- En helhetlig organisasjons- og lederstruktur
- Utviklingsmuligheter på tvers av fagmiljø og campuser
- Overordnet felles forvaltning

---

¹ Dette er en reorganisering som bærer preg både av å være en *fusjon* og en *virksomhetsoverdragelse*. En omorganisering i staten kan ikke være en *fusjon* i selskapsrettslig forstand da reglene om slik sammenslåing ikke får anvendelse utenfor selskapsretten. Sammenslåingen mellom UiN og HiNe vil heller ikke kunne være en *virksomhetsoverdragelse* i lovens forstand. En *virksomhetsoverdragelse* fordrer at den virksomhet som overtas etter sammenslåingen beholder sin identitet. Ved en sammenslutning av forvaltningsorgan, som sammenslåingen av UiN og HiNe, har man ikke funnet regelverk som kan få analogisk anvendelse som rettslig grunnlag for prosessen. Konklusjonen er således at i sammenslåingen av UiN og HiNe må rettsvirkninger vurderes konkret på hvert enkelt område med hensyn til hvilke konsekvenser sammenslåingen har. I dette dokumentet brukes fusjon som et gjennomgående begrep, men tolkningen av begrepet må sees i sammenheng med hvilket område og hvilke konsekvenser som berøres. For øvrig har det ikke så stor praktisk betydning hvordan man definerer sammenslåingen all den tid begge institusjonene tilhører det samme tariffområdet, er bundet av samme sentrale avtaleverk og tilknyttet samme pensjonsordning.

Andre resultater vil det ta litt lengre tid å realisere:

- Utvikling av nye fagområder
- Kompetanseutvikling med økt andel førstestillingskompetanse
- Økt kvalitet og aktivitet på utdanning og forskning
- Høyere kvalitet og bedre tilgang på de administrative tjenestene

Målsetningene og mulighetene beskrevet ovenfor, oppnår vi ved å utvikle det faglige miljøet ved HiNe gjennom en sammenslåing med et universitet, og at de to institusjonene som i dag har delvis konkurrerende strategier, etablerer felles strategier for profesjonsutdanningene.

2. Forutsetninger

2.1. Grunnleggende forutsetninger

1. Fusjonen skal skje mellom likeverdige parter og danne grunnlag for en ny utdannings- og forskningsinstitusjon.
2. Organisering, styring og ledelse av den nye institusjonen skal bygge opp under den fusjonerte institusjonens visjon og strategi, hvor hensynet til faglig integrering skal kombineres med regionalt behov.
3. Universitetet skal i sin organisering og i sine strategier ta hensyn til regionens geografi for å sikre tilstedeværelse.
4. Det fusjonerte universitetet skal bygges opp rundt eksisterende organisatoriske strukturer og infrastruktur for høyere utdanning i Nordland². Den fusjonerte institusjonen skal planlegges som et flercampusuniversitet, hvor dagens studiesteder videreføres som del av det fusjonerte universitetet.
5. Den organisatoriske/strukturelle løsningen for Helgeland skal søkes videreført ved eventuelle nye fusjoner i kommende styreperiode.
6. Det skal planlegges med at aktiviteten ved etablerte campuser og studiesteder skal opprettholdes og videreutvikles, samtidig som universitetet skal tilby distribuerte og fleksible studietilbud.
7. Det skal planlegges med at fremtidig vekst i antall studietilbud skal skje ved alle studiesteder. De store profesjonsutdanningene skal tilbys i alle deler av fylket.
8. Det fusjonerte universitetet skal innrette sin virksomhet slik at den ivaretar behov for tilgjengelig utdanning og forskning på høyt nivå tilpasset innbyggerens ulike livsfaser og bosted.
9. Studenter, ansatte og tillitsvalgte skal aktivt trekkes inn i arbeidet med å skape en ny utdannings- og forskningsinstitusjon. Ledelsen på ulike nivåer får et særskilt ansvar for å bidra til å mobilisere og aktivisere miljøene, slik at utviklingen av en ny institusjon får god forankring.
10. En fusjon vil innebære at alle fakulteter, avdelinger og seksjoner må være forberedt på organisatoriske endringer.

---

^{2 2} Med dette menes at universitetets satsning på Helgeland skal ta utgangspunkt i og videreutvikles, med utgangspunkt i UiNs og HiNes eksisterende fasiliteter (undervisnings- og kontorfasiliteter), bemanning og kompetanse.

2.2. Ansattes rettigheter og plikter

1. Den organisatoriske løsningen og fusjonen skal i seg selv ikke medføre oppsigelser eller at ansatte mot sin vilje må flytte fra en campus eller studiested til en/et annen.
2. Det forutsettes fleksibilitet fra både arbeidsgiver- og arbeidstakersiden i fordelingen av den enkelte ansattes arbeidsoppgaver.
3. Ansattes rettigheter, plikter og medbestemmelse, samt prosedyre for tilsetting i faste administrative lederstillinger, avklares nærmere i henhold til omstillingsavtale som inngås mellom arbeidsgiver og tjenestemannsorganisasjonene i forbindelse med sammenslåingen av de to institusjonene.
4. Ingen ansatte skal gå ned i lønn som følge av fusjonen. Individuelle, midlertidige avtaler vedrørende funksjonstillegg/lederlønn/B-tillegg/kronetillegg o.l. påvirkes ikke av fusjonen og håndteres iht. gjeldende avtaler.
5. Institusjonenes lokalt fremforhandlede lønns- og personalpolitiske regelverk og retningslinjer for fordeling av arbeidsoppgaver/tildeling av FoU-tid skal revideres og samordnes så tidlig som mulig etter fusjonstidspunktet.
6. Det fusjonerte universitetet skal legge til rette for at alle ansatte skal gis mulighet til faglig utvikling og opplæring i tråd med etablerte karriereveier.
7. For faglige tilsatte gjelder i tillegg følgende:

Institusjonen viderefører alle stillingskoder for undervisnings- og forskerstillinger med følgende unntak:

- Høgskolelektorer blir universitetslektorer fra og med tidspunktet for fusjonen.
- Høgskolelærere beholder stillingskoden, men kan gis annen funksjonstittel.

2.3. Studentenes rettigheter

1. Alle studenter har rett til å fullføre påbegynte studieprogram etter gjeldende studieplaner, og grad utstedes av den fusjonerte institusjonen etter fusjonstidspunktet.
2. Det forutsettes at studentorganisasjonene ved de fusjonerte institusjonene samordner seg og slår seg sammen til en felles organisasjon, med lokale undergrupper. Studentrepresentasjon i styrer, råd og utvalg forvaltes av dette organet. Den fusjonerte institusjonen skal legge til rette for et godt studentdemokrati på tvers av campuser og studiesteder.

2.4. Studentrekruttering og markedsføring av institusjonen

1. Den samlede studieportefølje for universitetet skal være bærekraftig og forvaltes helhetlig i den nye institusjonen.
2. En felles markedsføringskampanje har som mål å øke rekruttering til alle campus og studiesteder.

2.5. Studentsamskipnadene

1. Studentsamskipnadene oppfordres til å starte et felles utredningsarbeid for å sikre en helhetlig og god studentvelferd ved alle campus og studiested.

2.6. Økonomiske forutsetninger

Budsjettfordeling

1. Fusjonen skal i seg selv ikke ha en omfordelende effekt mellom campusene og studiestedene, men sikre videre faglig drift ved dagens campus/studiesteder.
2. Det utarbeides en felles budsjettfordelingsmodell som støtter opp under den fusjonerte institusjonens strategiske satsningsområder.

3. Navn, visjon og strategi

Det fusjonerte universitetet skal hete Universitetet i Nordland.

I dette dokumentet benyttes begrepet «UIN-Helgeland» for de samlede aktivitetene på Helgeland. Endelig begrepsbruk må avklares tidlig i den videre prosessen, blant annet av markedsføringshensyn. Dette gjelder også avklaring av navn på det enkelte studiested - Nesna, Mo i Rana og Sandnessjøen.

3.1. Profil

Høgskolen i Nesnas profil er i stor grad overlappende med deler av Universitetet i Nordlands profil. Med hensyn til Universitet i Nordlands internasjonale og nasjonale posisjonering videreføres dagens strategiske satsingsområder Blå vekst, Innovasjon og entreprenørskap og Velferd. Disse satsningene skal tydeliggjøres og videreutvikles både forskningsmessig og gjennom utdanningsprogram.

Det fusjonerte universitetet skal bidra til å fremme et bærekraftig og verdiskapende samfunns- og næringsliv, styrke den nasjonale kunnskapsallmenningen og bidra til en bedre regional fordeling av kompetanse og kunnskapsutvikling for fremtida. Forskning og utdanning ved universitetet skal kjennetegnes av nærhet mellom universitet, samfunn, offentlig sektor, næringsliv og studenter.

Med nærhet ønsker universitetet å synliggjøre viktigheten av universitetets regionale rolle og gode studentoppfølging. Med sin geografisk spredte campusstruktur ønsker universitetet å sikre at hele regionen får dekket sitt nåværende og framtidige kompetansebehov. Campuser og studiesteder skal danne en god ramme for læring, samspill og personlig vekst.

Universitetet skal satse sterkt på digitale og fleksible utdanningstilbud for å dekke det regionale kompetansebehovet og tilrettelegge for tilpasset utdanning, både i og utenfor egen region. Styret ved Høgskolen i Nesna ønsker at det etableres et Senter for fleksibel læring på Helgeland. Opprettelse av et slikt senter bør utredes i det videre fusjonsarbeid.

3.2. Strategi Helgeland

Samtidig som man ønsker en rask og effektiv omstilling, vil det være nødvendig med en gradvis overgang til ny organisasjon. Det er således naturlig å dele implementeringen inn i flere faser. Vi vet

at flerårige studieprogram skal videreføres og det er gjort både faglige, administrative og økonomiske vurderinger frem til 2020. Det fusjonerte universitetets strategi for Helgeland i første strategiperiode frem mot 2020 skal legges til grunn:

- Dagens strategier (UiN og HiNe, Innspill til struktur 2020)
- Dagens studieportefølje på Helgeland
- Dagens infrastruktur på Helgeland
- Dagens økonomiske rammer for virksomheten på Helgeland.

Det fusjonerte universitetet anbefales å etablere prosjekt Strategi Helgeland som skal legge frem universitetets fremtidige satsing på Helgeland. Dette strategiarbeidet skal være integrert i den helhetlige arbeidet med strategien for den samlede institusjonen.

4. Styrings- og ledelsesstruktur

4.1. Styresammensetning fra 1.1.16

1. Det søkes KD om å etablere felles valgkrets for institusjonene mht. valg av nytt institusjonsstyre høsten 2015.

4.2. Styring og ledelse av det fusjonerte universitet

1. Universitetet skal ha en gjennomgående enhetlig ledelse med tilsatt rektor som øverste leder (jf. Lov om universitet og høgskoler).
2. Rektor for universitetet skal ha hovedarbeidssted i Bodø. Institusjonsstyrets sekretariat/ universitetsdirektør og postadresse/postmottak legges til Bodø.
3. I rektoratet ved den nye fusjonerte enheten vil det inngå en viserektor som får sitt daglige arbeidssted på Helgeland. Viserektor skal både ivareta en portalfunksjon og et helhetsblikk for samfunnsoppdraget på Helgeland, samt på vegne av rektor ha et dedikert ansvar for prioriterte arbeidsområder for hele institusjonen. Viserektors funksjon for hele institusjonen avklares etter at ny rektor ved institusjonen er tilsatt.
4. Viserektor inngår i det fusjonerte universitetets ledergruppe.
5. Budsjett- og personalansvar følger linjen.

4.3. Organisering av faglig virksomhet

1. Den faglige virksomheten organiseres med utgangspunkt i nåværende fakulteter ved UiN.
2. Hvert fakultet ledes av en åremålstilsatt dekan.
3. Det kan etableres ordninger med vise-/prodekaner på øvrige campus.

4.3.1. Studieprogram og fagseksjoner

1. For å sikre faglig ledelse og koordinering ved de ulike campusene, kan det benyttes assisterende programansvarlige for studier som tilbys på flere campus. Disse er underlagt fakultetene.
2. Fagseksjoner og forskningsgrupper organiseres på tvers av campus-/studiestedsstrukturen. Det kan være lokale fagseksjonsledere i de tilfeller fagseksjonene er representert ved flere studiesteder. Lokal fagseksjonsleder rapporterer til sentral fagseksjonsleder.

4.4. Organisering av administrativ virksomhet

1. Det skal sikres brukernærhet til de administrative tjenestene ved alle campuser og studiesteder. Dette innebærer at det må være både fellesadministrative og fakultetsadministrative funksjoner på Helgeland.
2. Det forutsettes ikke at alle administrative funksjoner er samlokalisert. Administrative utviklingsoppgaver kan følgelig organiseres i matrise på tvers av campuser.
3. Fellesadministrative funksjoner søkes fordelt mellom Bodø og Nesna. Et eller flere fellesadministrative saksområde(r) skal i sin helhet søkes lagt til Nesna. Hvilke saksfelt dette kan være, skal utredes i den videre prosessen.
4. Campuser og faste studiesteder utenfor institusjonens hovedcampus skal ha funksjoner for stedlig studiestedsledelse.

5. Organisering av virksomheten på Helgeland

Organiseringen av universitetets aktiviteter på Helgeland skal ta utgangspunkt i eksisterende strukturer og infrastruktur for høyere utdanning på Helgeland, jf. punkt 3. Dette innebærer følgende faste lokaliteter på Helgeland:

Campus på Helgeland

- Nesna
- Mo i Rana
- Sandnessjøen

I tillegg vil universitetet benytte lokaliteter i Mosjøen og Brønnøysund ved distribusjon av «ikke-permanente studier», og ved gjennomføring av desentraliserte studier. Disse lokalitetene vil normalt ikke være bemannet av universitetets ansatte.

Med virksomheten på Helgeland ønsker det fusjonerte universitetet å synliggjøre økt satsning og tilstedeværelse på Helgeland.

5.1. Faglig organisering på Helgeland

1. Vitenskapelige tilsatte på Helgeland organiseres avhengig av fagområder som en del av fakultetsstrukturen ved universitetet.
2. For å sikre Helgeland nærhet til utdannings- og forskningsmiljø, og bidra til positive samspillseffekter mellom høyere utdanning, forskning, næringsliv og offentlig virksomhet i regionen, vil UiN være tjent med en viserektor som har sitt daglige arbeidssted på Helgeland, jf- pkt. 4.2.
3. Viserektor skal både ivareta en portalfunksjon og et helhetsblikk for samfunnsoppdraget på Helgeland, samt på vegne av rektor ha et dedikert ansvar for et av universitetets prioriterte arbeidsområder for hele institusjonen. Viserektors funksjon for hele institusjonen avklares etter at ny rektor ved institusjonen er tilsatt.
4. Viserektor på Helgeland skal ha ansvar for tilrettelegging av faglige aktiviteter på Helgeland for hele universitetet. Dette betyr at viserektor vil ha en initierende rolle overfor universitetets ledergruppe, samt bidra til å ivareta et helhetssyn på universitetets samlede aktiviteter på Helgeland.
5. Faste studietilbud på Helgeland skal primært driftes av fagmiljø lokalisert på Helgeland.

5.1.1. Studieportefølje på Helgeland frem mot 2020

Universitetets studieportefølje på Helgeland frem mot 2020 vil i hovedsak være basert på UiNs og HiNs nåværende studieportefølje. Innen noen fagområder vil studieprogrammene måtte samordnes i felles studieplaner, mens det må utredes større endringer innen andre fagområder for å oppnå bærekraftige tilbud. Tabellen nedenfor viser studieporteføljen på Helgeland slik den i grove trekk vil være frem til 2020.

Faste tilbud mot 2020 (arv)	Merknad
Lærer	Ny felles fra 1.8.16, campus/fleksibel
Barnehage	Ny felles fra 1.8.16, campus/fleksibel
Sykepleie	Ny felles fra 1.8.16. Lokalisering revideres når ny sykehusstruktur
Økonomi, markedsføring og ledelse	
Sosialt arbeid	
MBA	
EVU	Revideres årlig
KT	Strategi må utarbeides
Idrett	Sees i sammenheng med UiN for å sikre bærekraft etter utlandet
Media	Må vurderes i lys av ny institusjon og søkertall
Musikk	Nyorienteres inn mot nytt universitet og HiNt
Drama	Nyorienteres inn mot nytt universitet og HiNt
Nye tilbud mot 2020	
Bibliotek	
Offentlig forvaltning	
?	

Det er særlig viktig å utvikle felles studieplaner innenfor lærerutdanningene og sykepleierutdanningen gjeldende fra og med 1.8.16. Det nedsettes egne arbeids-/ prosjektgrupper som skal beskrive innhold og kritiske forhold for å sikre disse studiene felles studieplaner fra 1.8.16.

Også innenfor IKT og Idrett opprettes egne arbeids-/ prosjektgrupper.

Videre opprettes det et eget prosjekt innen kulturfagene (musikk og drama) ved UiN og HiNe, jf. innledningen, med mål om å utvikle en bærekraftig kulturfaglig studieportefølje fra og med 1.8.17.

Som beskrevet i pkt. 3.2, skal det etableres et prosjekt, Strategi Helgeland, som skal legge frem universitetets fremtidige satsing og studieportefølje etter 2020 på Helgeland. Dette prosjektet vil ledes av viserektor på Helgeland.

Særskilt om faglig organisering

Styret for Høgskolen i Nesna har vedtatt at «ansvar for styring og ledelse av all lærerutdanning i Nordland må legges til UiN Helgeland». Dette punktet er ikke tatt stilling til i dette dokumentet.

5.2. Administrativ organisering på Helgeland

Som en parallell til organiseringen av faglig virksomhet, vil de administrative funksjonene på Helgeland organiseres som en integrert del av institusjonens fellesadministrative tjenester eller som del av administrasjonen på et fakultet.

På Helgeland er det i dag 3 studiesteder – Nesna, Mo i Rana og Sandnessjøen. Det vil ikke være hensiktsmessig å bygge opp tre administrasjoner. Behovene er ulike og de ansatte befinner seg i dag på ulike steder. Dette innebærer at stillingene i stor grad må betjene alle studiestedene på Helgeland og at man ser driften av de tre studiestedene Mo i Rana – Nesna – Sandnessjøen under ett.

Organisasjonen som drifter studiestedene, har et ansvar for studietilbud/aktivitet som legges til øvrige deler av Helgeland. I utgangspunktet skal studiestedsleder Nesna ha funksjonen «studiestedsleder UiN-Helgeland» og ha en koordinerende rolle for de andre studiestedene på Helgeland. Studiestedsleder UiN-Helgeland rapporterer til avklart direktør i fellesadministrasjonen.

Det skal likevel være funksjoner for lokal studiestedsledelse/-koordinering på hvert av de faste studiestedene på Helgeland. Konkret innhold i funksjonen og plassering i linjen skal avklares i den videre prosessen.

Administrative funksjoner

Alle nødvendige funksjoner skal ligge på Helgeland. De fleste av disse vil være organisatorisk underlagt respektive enheter i Bodø, men vil ha ansvar for å koordinere lokalt for å oppnå mest mulig effektiv drift og understøttelse av den faglige virksomheten.

De administrative funksjonene på Helgeland vil måtte ta utgangspunkt i den administrative kompetansen som HiNe og UiN har på Helgeland i dag. Det er nødvendig, særlig hva gjelder funksjoner som økonomi, personal, opptak etc., å analysere hvordan man best kan utnytte den kompetansen som finnes i ny institusjon. I forbindelse med omstillingsarbeidet vil det i henhold til omstillingsavtalen utarbeides en kompetansekartlegging relatert til dem som vil få endrede arbeidsoppgaver eller som på annen måte blir direkte berørt av omstillingsprosessen. Dette skal gjøres i samarbeid med tjenestemannsorganisasjonene fra begge virksomhetene i henhold til omstillingsavtalen.

Det synes mest naturlig å rendyrke oppgaver, dette fordi dette vil gi løsninger som er varige. Således må det vurderes om Nesna i skal ha ansvar for særskilte saksfelt for hele det nye UiN. Konkret organisering utredes videre av egne delprosjekt.

6. Organisering av fusjonen

Her beskrives prosessen fra beslutning om fusjon er tatt til selve fusjonstidspunktet. Det forventes at endelig beslutning foreligger i løpet av juni 2015, og at fusjon skal være gjennomført 1.1.2016. Det kan ikke forventes at alle forhold er på plass til 1.1.2016, men det skal være etablert en ny styringsdyktig organisasjon med enhetlig ledelse.

6.1. Fusjon/ virksomhetsoverdragelse

Administrativt er fusjonen definert som en virksomhetsoverdragelse, men skal skje mellom likeverdige parter med mål om å skape en ny utdannings- og forskningsinstitusjon.

Det fusjonerte universitetet organiseres derfor med utgangspunkt i gjeldende organisering ved UiN, tilpasset nåværende organisering og strukturer for høyere utdanning på Helgeland.

UiN sitt organisasjonsnummer videreføres for den fusjonerte enheten.

6.2. Fusjonsstyre

Frem mot 1.1.2016 sikres entydige beslutninger for det fusjonerte universitetet gjennom etablering av et eget fusjonsstyre. Dette forutsettes å være et styrende organ med alle fullmakter for den fusjonerte institusjonen.

1. Det søkes Kunnskapsdepartementet om å opprette et fusjonsstyre som utgår fra de to institusjonsstyrene og som får delegert ansvar og myndighet til å gjennomføre fusjonen med bakgrunn i fusjonsplattformen og vedtak om fusjon i juni 2015. Styringsgruppen vil anbefale at UiN sitt styre utvides med to representanter fra HiNes styre med virkning fra 01.08.15 til og med 31.12.15, og at dette styret får utvidet virkeområde, slik at det kan treffe nødvendige beslutninger på vegne av den nye institusjonen høsten 2015. Kunnskapsdepartementet oppnevner leder for fusjonsstyret i samråd med institusjonene.
2. Rektor ved UiN er ansvarlig for at det opprettes et sekretariat for fusjonsstyret.
3. Fusjonsstyret får delegert myndighet til å rekruttere og tilsette den nye institusjonens øverste faglige ledelse i henhold til § 10 i UH-loven.
4. Fusjonsstyret må i særlig grad ha fokus på å sikre beslutninger i kritiske viktige saker som studieportefølje 2016/2017, budsjett 2016, innplassering i stillinger og øvrige forhold som gjelder perioden etter 1.1.16.
5. Fusjonsstyret må særlig sikre at oppfølging av omstillingsavtalen knyttet til fusjonen ivaretas.

6.3. Finansiering av fusjonsarbeidet

1. Kunnskapsdepartementet tildeler SAKS-midler til gjennomføring og implementering av fusjonen. Det forutsettes at Kunnskapsdepartementet tildeler flerårige og tilstrekkelige prosjektmidler for gjennomføring og implementering av fusjonen. Prosjektmidlene må dekke både nødvendige kostnader knyttet til fusjonsprosessen og sikre nødvendige midler til kompetansetiltak og øvrige tiltak for å skape et kvalitativt godt universitet.
2. Direkte kostnader for gjennomføring av fusjonen som ikke dekkes av eksterne midler, dekkes av institusjonene i fellesskap.

6.4. Prosjektorganisasjon

Etter at det foreligger endelig beslutning, må det samlede arbeidet med fusjon organiseres gjennom et eget fusjonsprosjekt.

Del 2 – Bakgrunn, politiske- og regionale forventninger

---

7. Bakgrunn for fusjonsprosessen

Her gis en beskrivelse av bakgrunnen for igangsettelse av fusjonsprosessen. Det refereres til relevante vedtak, føringer og krav fra institusjonenes styrer og fra Kunnskapsdepartementet.

7.1. Tilstandsrapporten for høyere utdanning 2014

I Tilstandsrapporten for høyere utdanning 2014 kapittel 1 oppsummerer følgende utviklingstrekk og problemområder innen UH-sektoren:

- *Lav gjennomføring og høyt frafall*
Lav gjennomføring og høyt frafall på bachelor- og/eller masternivå er et gjennomgående problem – en utfordring for hele sektoren.
- *Potensial for høyere forskningskvalitet*
Norsk forskning har en utfordring når det gjelder gjennomslagskraft og synlighet på internasjonalt nivå, målt gjennom siteringer.
- *Horisont 2020*
Sterke norske forskningsmiljøer må sette seg høye ambisjoner om å lykkes i Horisont 2020.
- *Variierende søkning*
Det er relativt mange institusjoner som har betydelige rekrutteringsutfordringer.
- *Spredning av ressurser på flere studietilbud*
Kraftig økning i antall studieprogrammer de siste ti årene både på master og bachelorutdanninger, henholdsvis 15 og 23 pst.
- *Variierende internasjonal studentutveksling*
Det er ganske store forskjeller mellom lærestedene når vi ser på andel utvekslingsstudenter.
- *Variierende tilbud til fremmedspråklige studenter*
Norsk høyere utdanning har jevnt over blitt mer tilgjengelig for utenlandske studenter gjennom studietilbud på engelsk. Fem høyskoler har likevel en andel fremmedspråklige studietilbud på 2 pst. eller lavere.
- *Få store og mange og små ph.d.-programmer*
Antall avlagte doktorgrader har vokst i mange år. Antall tilbydere av doktorgradsutdanning har fordoblet seg siden 1998. Det tilbys over 200 forskjellige ph.d.-programmer i Norge. 84 pst. av doktorgradene avlegges ved de fire gamle universitetene.
- *Lav publisering totalt og per faglig stilling ved mange institusjoner*
Det er store forskjeller mellom publiseringsomfanget både på institusjon og per faglig stilling i sektoren, og det er en relativt stor gruppe med lavt antall publiseringspoeng per faglige stilling.
Publiseringstillene viser at det samlede forskningsmiljøet ved en del institusjoner er relativt lite målt i output som publikasjonspoeng. Det indikerer at forskningsmiljøene er små og sårbare.
- *Relativt mange høyskoler henter inn lite penger fra Forskningsrådet*

Forskningsrådet er en viktig finansieringskilde for UH-sektoren, men en klart større finansieringskilde for de fire eldste universitetene og NMBU. Statlige høyskoler søker Forskningsrådet i langt mindre omfang enn universitetene.

- *Vekst i førstestillingskompetansen som langsiktig tendens, men fremdeles lav ved høyskoler i regionene*

Førstestillingsandelen er et uttrykk for kompetansenivået i fagstaben, og det har skjedd en markant heving i andelen førstestillinger i sektoren, og aller størst ved høyskolene, som i utgangspunktet lå lavest. Fremdeles har høyskolene langt lavere kompetanseprofil enn universitetene, og det er store forskjeller mellom høyskolene.

- *Midlertidighet*

Lavere midlertidighet har vært et mål for UH-sektoren i en årrekke og utviklingen har gått i riktig retning de siste årene, men den er fremdeles for høy.

7.2. Kunnskapsministerens «syv punkter»

Under Kontaktkonferansen 14. januar 2014 la kunnskapsministeren frem følgende syv punkter som vil være førende for hva han vil gjøre innen forskning og høyere utdanning under hans periode som kunnskapsminister:

1. Vi legger frem en langtidsplan for forskning og høyere utdanning til høsten. Planen lar oss gjøre langsiktige, strategiske prioriteringer.
  - Vi skal prioritere forskning som gir oss den konkurransekraften vi trenger og forskning som kan løse vår tids store utfordringer.
2. Vi skal utvikle flere verdensledende forskningsmiljø. I dialog med universitets- og høyskolesektoren vil vi finne og satse på aktuelle miljøer og institusjoner som kan bidra til gjennombruddsforskning.
  - Norge skal ha flere forskningsmiljø i verdensklasse!
3. Vi skal sørge for at Norge lykkes i EUs nye forskningsprogram Horisont 2020. I løpet av våren lanserer vi strategien for norsk deltakelse.
  - Vi skal ha en plan for å motivere hver enkelt forsker til å delta!
4. Vi skal se på rammene for hvordan vi ivaretar våre vitenskapelige ansatte. Det inkluderer rekruttering, stillingsstruktur og karriereutvikling.
  - Vi må ta vare på sektorens viktigste ressurs – menneskene!
5. Så skal vi legge trøkk på lærerutdanning. Gode lærere er grunnmuren i kunnskapssamfunnet. Vi forventer at også dere gir lærerutdanningen det trøkket den fortjener.
  - Lærerne er forutsetningen for hvor godt vi lykkes, i sektoren, så vel som i hele samfunnet.
6. Jeg vil sette ned en ekspertgruppe til å gjennomgå hele finansieringssystemet for universiteter og høyskoler i løpet av våren. Deres viktigste oppdrag vil være å se på hvordan finansiering kan styrke kvaliteten i forskning og høyere utdanning.
  - Alle virkemidlene våre skal dra i samme retning – i retning høy kvalitet.
7. Struktur har lenge vært en het potet i universitets- og høyskolesektoren og mange har vært spente på hva regjeringen vil gjøre. Jeg har nå satt i gang arbeidet med en stortingsmelding om struktur. Målet med prosessen er å sikre høy kvalitet i alle studietilbudene våre.
  - Kvalitet skal være det avgjørende prinsippet for hvilken struktur vi skal ha, ikke omvendt.

7.3. Femårig lærerutdanning (Brev fra KD 06.06.14)

Regjeringen har besluttet å innføre femårig grunnskolelærerutdanning på masternivå fra høsten 2017. Kunnskapsdepartementet ikke har gjort noen vurderinger av hvilke institusjoner som skal tilby eller har forutsetninger for å tilby femårig grunnskolelærerutdanning.

Kunnskapsministeren har understreket at kvalitet skal være det førende prinsippet for UH-sektorens arbeid. En ny femårig grunnskolelærerutdanning må oppfylle fastsatte krav til masterutdanning. Det er også signalisert høyere forventninger til akademisk standard og ambisjonsnivå på utdanningene generelt, og det vil også gjelde de nye femårige grunnskolelærerutdanningene. Regjeringen vil videre prioritere sentrale skolefag ved innføringen av de nye grunnskolelærerutdanningene.

I sin politiske plattform sier også regjeringen at den vil innføre høyere karakterkrav for opptak til lærerutdanningene.

Samlet stiller dette lærerutdanningene overfor nye krav og utfordringer, og utdanningsinstitusjonene må vurdere hvordan de kan svare på disse for sikre gode utdanninger og gode lærere i norsk skole.

7.4. Oppdrag til statlige høyere utdanningsinstitusjoner (Brev fra KD 26.05.14)

Kunnskapsdepartementet ønsker at landets fremste miljøer må bli enda bedre, og at flere miljøer må løftes fram, slik at vi kan få større uttelling på den internasjonale arenaen med flere verdensledende miljøer og mer gjennombruddsforskning.

Departementet peker på at en del institusjoner har problemer med å tiltrekke seg fagfolk og studenter, har få studenter på campus og uteksaminerer få kandidater. Det forskes og publiseres lite, både totalt og av hver enkelt forsker. I tillegg er evnen til å hente ekstern finansiering svært begrenset.

Landet skal blant annet bygges gjennom solide utdanninger og tilgang til kunnskap av høy kvalitet over hele landet, og det er kvaliteten på utdanningen og forskningen som skal legge føringer på strukturendringer.

Departementet har bedt universiteter og høyskoler om å skissere ønsket strategisk profil i 2020 og gi en kritisk vurdering av egne forutsetninger for å realisere denne, med en særskilt vurdering av samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og sammenslåing.

Utfordringen som ble gitt var følgende:

"Hvor og hvordan finner og realiserer din institusjon sin strategiske posisjon i et UH-landskap med færre institusjoner, en krevende demografisk utvikling (for mange læresteder) og med tydeligere forventninger til akademisk standard (læringsutbytte, forskningskvalitet) —forventninger som følges opp og får konsekvenser?"

I oppdragsbrevet er det et eget punkt som omhandler strukturen i Nord-Norge, hvor det står følgende:

«Det har vært flere strukturendringer i Nord-Norge de siste årene, også fusjoner. Disse har i stor grad vært en respons på de samme utfordringene som er skissert over, og ikke i første rekke motivert ut fra ønsket om universitetsstatus. I tillegg har det i flere år allerede vært en egen prosess i Nordland, og det foreligger tilstrekkelig med utredninger og kunnskapsgrunnlag om behovet for ytterligere strukturendringer i Nord-Norge. Sammen med institusjonene vil Kunnskapsdepartementet derfor

vurdere om dialogmøtet i september skal benyttes til å diskutere konkrete forslag til strukturendringer som departementet vil oversende institusjonene på forhånd.»

De utredningene som tidligere er gjort knyttet til UH-strukturen, og til UH-strukturen i Nord-Norge, er Sett under ett – ny struktur i høyere utdanning, NOU 2008:3 (Stjernøutvalget) og Ta hele Nordland i bruk! (Nordlandsvalget).

7.4.1. Prosess frem til svar til KD

I tillegg til interne prosesser ved UiN og HiNe har det vært en rekke fellesmøter mellom institusjonsledelsen ved Høgskolen i Narvik, Høgskolen i Harstad, Høgskolen i Nesna og Universitetet i Nordland for å se på mulighetene for en fusjon mellom nevnte utdanningsinstitusjoner.

7.4.2. Styrebehandling UiN

7.4.2.1. Avsluttende oppsummering fra UiNs innspill til KD

Ut fra en vurdering av samfunnsoppdraget, egne ressurser og muligheter, samt potensialet som ligger i integrering med landsdelens høgskoler slik dette er presentert i kapittel 2, 3 og 4 er dette hovedpunktene i vurderingen av Universitetet i Nordland sin plass i en universitets og høgskolesektor med færre institusjoner:

Et nytt universitet som består av Høgskolen i Narvik, Høgskolen i Harstad, Høgskolen på Nesna og Universitetet i Nordland vil sammen være bedre rustet til å løse de faglige utfordringene innen utdanning og forskning, både regionalt og nasjonalt. Et slikt universitet vil være en styrke i egen region, nasjonalt og i internasjonalt samarbeid, som et komplementært utdannings- og forskningstilbud i det faglige og geografiske rommet mellom NTNU i Trondheim og UIT— Norges arktiske universitet.

Det nye universitetet vil ha fire spissområder som samsvarer godt med behovet for nærings- og arbeidslivet i regionen:

- Et universitet for blå vekst i landets største feltlaboratorium
- En drivkraft for kunnskapsbasert innovasjon og entreprenørskap
- Et nasjonalt tyngdepunkt som profesjonsuniversitet for velferd
- Et profilert teknologisk miljø med gode faglige samarbeidslinjer med UiT og NTNU

En fusjonert institusjon vil gi mer robuste fagmiljøer og muligheter for å på sikt bygge verdensledende forskningsmiljøer på enkelte områder, blant annet gjennom større faglig integrasjon.

En fusjonert institusjon vil gi muligheter for å i større grad møte behovet for kandidater og kompetanse både i næringsliv og i offentlig sektor, blant annet gjennom videreutvikling av en desentralisert struktur.

Etter initiativ fra Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT) er det etablert kontakt for å avklare fusjon som en mulighet. Kontakten vil fortsette i den videre strukturprosessen for å se på grunnlaget for at HiNT kan være en del av et nytt universitet i 2020 som består av dagens UiN, Høgskolen i Nesna, Høgskolen i Narvik, Høgskolen i Harstad og HiNT.

Det er naturlig å tenke et slikt universitet både på bakgrunn av faglig profil og felles kompetanseutfordringer det regionale arbeids- og næringslivet. I tillegg til at det er en styrke med større fagmiljøer, vil det også kunne gi synergier mellom de ulike fagmiljøene.

Både Nord-Trøndelag og Nordland er store kystfylker, med en betydelig kystnær næringsaktivitet. En lærerutdanning basert på fagmiljøene ved UiN, Høgskolen i Nesna og HiNT vil gi større faglig tyngde og en bedre kapasitet for rekruttering av lærere både regionalt og nasjonalt.

7.4.2.2. Styrevedtak 29.10.2014 ved UiN

1. Styret gir rektor fullmakt til i samråd med styreleder å ferdigstille innspill til Kunnskapsdepartementet om Universitetet i Nordlands posisjon og rolle i en framtidig UH-struktur, med utgangspunkt i saksframlegget og diskusjonen i styremøtet.
2. Konklusjonene skal bygge på vedtaket i sak 31/14, og samtidig åpne for å se på faglige synergier, samarbeid og mulig fusjon med HINT.
3. Det utarbeides et oppsummeringsnotat som tydeliggjør UiNs posisjon, og saksframlegget omarbeides til et vedlegg.

7.4.3. Styrebehandling HiNe

7.4.3.1. Avsluttende konklusjon fra HiNes innspill til KD

Helgelandsregionen er klar i sin vurdering av at det bør ligge en selvstendig utdanningsinstitusjon på Helgeland, som særlig ivaretar regionens behov. Regionen er opptatt av at høgskolenes samfunnsoppdrag videreføres.

En videreføring av HiNe som selvstendig institusjon, med formaliserte samarbeid med andre institusjoner, vil møte det behovet regionen Helgeland signaliserer og ønsket strategisk profil for 2020. Dette er derfor i utgangspunktet HiNes foretrukne løsning. Imidlertid er en videreføring av HiNe som selvstendig institusjon ikke mulig innenfor den politikk som føres, rammefaktorene, og de krav som stilles til institusjonene. HiNe oppfordrer likevel departement og storting til en drøfting av høgskolenes rolle som del av utarbeidelse og behandling av stortingsmeldingen, og vil ved en endring i politikk og rammefaktorer ta opp igjen alternativet.

På bakgrunn av den situasjon som er beskrevet er det naturlig av HiNe arbeider videre for å slå seg sammen med en eller flere andre institusjoner. Av de alternative skisser til løsning som pr i dag finnes, er «Helgelandshøgskolen» - UiN den løsningen som i størst grad møter strategisk profil 2020 og regionens uttalte ønsker. (se vedlegg).

HiNe vil derfor ta initiativ til å gå i reelle forhandlinger med UiN for å klargjøre detaljene i en slik løsning. Da under forutsetning av at den skissen som foreligger kan videreføres og utvikles, og at beslutningen om å videreføre to universiteter i Nord-Norge følges opp i henhold til intensjonen i Oppdrag 2020 og SAKS.

HiNe avviser ikke en mulig sammenslåing med UiT- Norges arktiske universitet, men vil foreløpig ikke aktivt forfølge dette alternativet. Skissen som foreligger møter i mindre grad enn andre strategisk profil og regionens ønsker, og vil slik vi oppfatter det kunne føre til mindre arbeidsdeling og mer konkurranse i regionen.

HiNe er fornøyd med at arbeidet med strukturen i Nord-Norge nå ser ut til å følge stortingsmeldingen og resten av landet, og vil følge prosessen videre aktivt.

Høgskolen presiserer at dette innspillet til prosess baserer seg på den informasjonen vi besitter pr i dag og de forutsetninger vi har langt til grunn. Hvilke institusjoner som inngår i de to universitetene i landsdelen og utviklingen i forhandlingene med UiN vil være avgjørende for hvorvidt høgskolens konklusjon fortsatt står ved lag.

7.4.3.2. Styrevedtak 24.10.2014 ved Høgskolen i Nesna

«Helgelandsregionen er klar i sin vurdering av at det bør ligge en selvstendig utdanningsinstitusjon på Helgeland, som særlig ivaretar regionens behov. Regionen er opptatt av at høgskolens samfunnsoppdrag videreføres. Innenfor lærerutdanning kan ansvaret omfatte hele Nordland.

En videreføring av HiNe som selvstendig institusjon, med formalisert samarbeid med andre institusjoner, vil møte det behovet regionen Helgeland signaliserer, og ønsket strategisk profil for 2020. Dette er i utgangspunktet HiNes foretrukne løsning.»

7.4.3.3. Styrevedtak 05.12.2014 ved Høgskolen i Nesna

«Styret gir sin tilslutning til at administrasjonen går i drøftelser med UiN om Faglig/administrativt samarbeid om 5-årig master for grunnskolelærere og andre utdanninger for å møte kompetanseutfordringene i region og fylke. Parallelt, og som del av dette arbeidet, skal administrasjonen arbeide med å etablere best mulige forutsetninger for Helgeland, HiNe, og den «nye» universitetet. Hensikten med dette er å være best mulig forberedt, og ha størst mulig påvirkning i prosessen, dersom det blir endelig besluttet at vi skal slå sammen med UiN. Da under forutsetning av at virksomheten ved dagens HiNe kan videreføres og utvikles, at ingen ansatte sies opp eller må endre arbeidssted, og at alle ansatte gis trygghet for arbeid og lønn.»

Styret ved Høgskolen i Nesna har videre vedtatt følgende krav og føringer for fusjonsprosessen:

Helgelandsforankring

- Regionens behov for kompetanse må bli ivaretatt
- En fusjonert institusjon må ha kunnskap om regionens kompetansebehov

Studietilbud

- Utdanninger innen barnehage, skole, helse, kultur, IKT, økonomi og ingeniørfag må være lokalisert til regionen
- Mastertilbud og på sikt phd.utdanning i samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner må finnes på Helgeland
- Det må finnes en akademisk enhet som kan ivareta en portalfusjon for høgre utdanning og formidle studietilbud fra andre til Helgeland

Forskning

- Studiestedene skal ha fast ansatte som både driver undervisning og forskning
- Forskningen må prioritere problemstillinger knyttet til offentlig sektor og de profesjonsområder som det utdannes til

Distribusjon av utdanning

- Utdanningstilbudene i regionen må være fleksible og distribuerte

Internasjonalisering

- Det må være et tett og forpliktende samarbeid og utveksling med utvalgte universiteter/høgskoler både når det gjelder undervisning og forskning

Organisasjon

- HiNe blir en del av en fusjonert institusjon som sørger for en optimal faglig drift understøttet av nødvendige støttefunksjoner på studiestedene

7.4.4. Brev fra KD 13. januar 2015

I brev/e-post fra KD 13. januar 2015 skriver KD:

«Premissene for strukturendringene i Nord- Norge er at landsdelen etter strukturprosessen vil ha to universiteter i tillegg til Samisk Høgskole. Styret ved Høgskolen i Nesna har i sitt innspill pekt mot Universitetet i Nordland og varslet at de vil ta initiativ til å gå i reelle forhandlinger for å klargjøre nærmere hva som ligger i en løsning omtalt som "Helgelandshøgskolen".

På bakgrunn av dette og samtaler i møtet den 9. januar, ber Kunnskapsdepartementet Høgskolen i Nesna om ...»å gå i dialog med Universitetet i Nordland med sikte på å realisere en sammenslåing per 1.1. 2016».

7.5. Stortingsmelding 18 (2014-2015)

I stortingsmelding 18 (2014-2015) Konsentrasjon for kvalitet skriver KD:

«Basert på en samlet vurdering av institusjonenes forslag, institusjonenes fagporteføljer og strategiske profiler, landsdelens behov, samt kvalitetskriteriene omtalt over, har regjeringen kommet til at Universitetet i Nordland og Høgskolen i Nesna slås sammen til én institusjon. I tillegg har Universitetet i Nordland og Høgskolen i Nord-Trøndelag tatt initiativ til utredning om sammenslåing. Regjeringen ser positivt på dette og følger opp initiativet».

[...]

«Sammenslåing av Universitetet i Nordland og Høgskolen i Nesna vil særlig gi grunnlag for en styrket lærerutdanning og slik sett bidra til å utdanne et tilstrekkelig antall lærere i en femårig lærerutdanning. En sammenslåing med Høgskolen i Nord-Trøndelag vil forsterke dette og vil ytterligere styrke Midt-Norge som kunnskapsregion.»

7.6. Oppsummering

Både UiN og HiNe peker på hverandre som potensielle fusjonspartnere med hensyn til ny struktur i UH-sektoren. UiN og HiNe ønsker begge HiNT med i en eventuell fusjon. Styret ved HiNT ønsker å fokusere på en eventuell fusjon med UiN, etter at UiN og HiNe har fusjonert.

KD ønsker en løsning med UiN, HiNe og HiNT velkommen. En felles utredning om hvordan de tre institusjonene sammen kan danne en ny, kan imidlertid ikke gjennomføres før styret ved HiNT fatter endelig vedtak om fusjon. Samtidig ønsker HiNT at en fusjon mellom UiN og HiNe skal gjennomføres før de fusjoneres inn.

8. Rammer

Det er mange interessenter i prosessen. Allikevel kan disse grovt deles inn i tre hovedkategorier; Kunnskapsdepartementet, Samfunnet, Akademia. Løsningen vi kommer frem til må ivareta disse interessene og krav på en best mulig måte.

Forventninger og krav fra Kunnskapsdepartementet og fra institusjonsstyrene finnes i avsnitt 1.1 Bakgrunn for fusjonsprosessen, og i institusjonenes innspill til Kunnskapsdepartementet vedrørende fremtidig struktur i høyere utdanning.

Det er i prosessen med sammenslåing nødvendig å ta politiske hensyn, men disse må sorteres ut og holdes i bakgrunnen i første omgang. Bare slik kan vi lage en institusjon som har bærekraft over tid. Kjernen må derfor være å organisere universitetet på en slik måte at universitetet leverer utdanning og forskning av høy kvalitet i samsvar med samfunnets behov og at dette understøttes og styres på en effektiv måte. Når en løsning for dette foreligger, må det vurderes om noe må endres basert på lokal (intern/ekstern),- personal,- regional politikk,- etc.

8.1. Politiske forventninger

Her refereres det til politiske uttalelser og vedtak som sier noe om regionale forventninger til organiseringen av høyere utdanning i fremtiden – forventninger som den nye institusjonen bør søke å imøtekomme. I tillegg kommer de føringer som er gitt i avsnitt 1.1 Bakgrunn for fusjonsprosessen.

8.1.1. Uttalelse fra ordførerkonferanse på Helgeland 6.-7. november 2014

Samtlige ordførere på Helgeland var samlet til ordførerkonferanse 6.-7. november 2014. Under konferansen kom de frem til følgende uttalelse knyttet til strukturprosessen i UH-sektoren:

«Helgelands ordførere slår ring om høgskolen på Nesna!

Høgskolen i Nesna har i mange år vært avgjørende for å utdanne kompetente lærere og sykepleiere for kommunene på Helgeland. Slik må det også være i framtida. Ordførerne på Helgeland slår ring om høgskolen på Nesna.

Det synes nå avklart at det blir to universiteter i Nord-Norge. Landsdelen skal også være en del av den nasjonale prosessen når framtidens struktur for høyere utdanning skal bygges. De to universitetene vil utfylle hverandre både faglig og geografisk, og vi har behov for gode tilbud om høyere utdanning i hele landsdelen. Arbeids- og næringslivet i fylket trenger folk med høy kompetanse, og her spiller høgskolene en avgjørende rolle.

Når det nå stilles økte krav til høgskolene, vil dette kunne bli en utfordring, særlig for de minste institusjonene. Høgskolen i Nesna skal fortsatt ha en nøkkelrolle for utdanningstilbudet på Helgeland. Med de nye kravene til høyere utdanning er alenegang ikke et reelt alternativ. Høgskolen i Nesna som selvstendig høgskole bør derfor fortsatt søke samarbeid for å bygge ei slagkraftig høgskoleutdanning på Helgeland også i framtida.»

8.1.2. Uttalelse fra Nordland fylkesting

Nordland fylkesting møttes 13. oktober 2014 og utarbeidet en uttalelse til strukturprosessen hvor det blant annet står:

«Nordland fylkesting vurderer det som uheldig om det fra statlig hold skulle bli gjennomført endringer av institusjonenes autonomi på en måte som skaper strid og fører til at fokus blir på posisjonering og rivalisering, i stedet for på samarbeid og faglig utvikling. Man må bevare både Høgskolen i Narvik og Høgskolen i Nesnas egenart og autonomi i det videre arbeidet med institusjonsstrukturen. Nordland fylkesting vurderer det slik at dersom det fra sentralt hold blir gitt økonomiske rammeforhold til videre faglig utvikling, så vil de tre etablerte høgere utdanningsinstitusjonene i Nordland, UiN, HiN og HiNe, fortsatt kunne gi fylket og landsdelen det nødvendige bidrag til utdanning, forskning og regional utvikling som er nødvendig for å møte de framtidige utfordringer.»

8.2. Regioner – Geografi

Her gis en kort beskrivelse av det som vil være primærregionen for den nye institusjonen, og hvilke regionale hensyn den nye institusjonen må ivareta.

8.2.1. Nordland – et langstrakt fylke

Nordland er Norges desidert mest langstrakte fylke og strekker seg omkring 500 km fra Nord-Trøndelag til Troms. Strekningen langs veien fra Bindal lengst syd i fylket til Andenes lengst nord er omtrent 800 km, mens det er 513 km i luftlinje fra Storfjellet på grensen mellom Bindal og Namsskogan til Andenes.

Nordland fylke er delt inn i fem regioner:

- Helgeland består av 18 kommuner og har 78 244 innbyggere.
- Salten består av 9 kommuner og har 79 965 innbyggere
- Ofoten består av 6 kommuner og har 28 191 innbyggere
- Lofoten består av 6 kommuner og har 24 039 innbyggere
- Vesterålen består av 5 kommuner og har 30 438 innbyggere

(innbyggertall pr. 1. januar 2014)

8.2.1.1. Helgeland

Helgeland er en region i Nordland med store muligheter. Regionen har en betydelig rolle når det gjelder industri- og kraftproduksjon. Den er i ferd med å befeste seg som en viktig aktør i forhold til gass- og oljeproduksjonen i Nord-Norge. Nasjonalt er regionen stor når det gjelder havbruk. Samtidig er regionen vertskap for flere betydelige statlige aktiviteter.

Imidlertid preges regionen av det som har vært en av Nordland fylkes største utfordringer de siste ti-årene: Helgeland har en betydelig netto utflytting av unge mennesker til andre deler av landet, spesielt til Sør-Norge. Langsamt svekkes Nordland fylke demografisk, og Helgeland svekkes spesielt ved at mange av de som ønsker å ta høyere utdanning, flytter ut.

Nordlandsutvalget som vurderte organiseringen av høyere utdanning i Nordland, konkluderte blant annet med at det var behov for en forsterket innsats innenfor høyere utdanning og forskning på Helgeland. Noe av dette kunne gjøres ved å organisere dagens ressurser på en bedre måte, men

utvalget var også tydelig på at det var behov for flere studieplasser og en økt forskningsaktivitet i regionen. Dette for å kunne svare på de kompetansebehovene som finnes i regionens private og offentlige sektorer.

8.2.1.2. Salten

Salten ligger sentralt i Nordland og utgjør sammen med regionsenteret Bodø et betydningsfullt knutepunkt både for Nordland og Nord-Norge. Dette gjenspeiles i viktige senterfunksjoner som er lokalisert til Salten, som høyere utdanningstilbud, sentralsykehus, fylkeskommunale / statlige tjenester og et høyt innslag av tjenesteytende virksomhet for øvrig. Bodø er Nordlands viktigste kommunikasjons-senter, og er sammen med Fauske et knutepunkt på nasjonale transportlinjer både når det gjelder båt, bane, vei og lufttrafikk. Salten har ren og variert natur, store kraftressurser og mineralressurser, variert næringsliv og et rikt kulturliv.

Regionen har en sammensatt og allsidig næringsstruktur. Det er stor vekst i såkalte nye næringer, innenfor kunnskaps- og teknologibedrifter. I tillegg har vi noen viktige industrielle hjørnesteiner, bl.a. Elkem Salten og Hydro Agri Glomfjord med Industriparken. På kysten ser vi betydelig aktivitetsøkning innenfor marin sektor, samtidig som vi har noen av de viktigste landbrukskommunene i landsdelen. I tillegg har Forsvaret stor aktivitet her, med Øverstkommanderende for Nord-Norge og Bodø Hovedflystasjon.

Salten har de viktigste transportknutepunktene i Nord-Norge, med stamrute-flyplass, nasjonalhavn, Nordlandsbanen, E6 og mellomriksvei til Sverige. En rekke virksomheter er lokalisert til regionen som følge av dette, med hovedkontoret for Widerøe Flyveselskap som den største.

8.2.1.3. Ofoten

Ofoten har et variert næringsliv, som for tiden er inne i en svært positiv utvikling og vekst. Spesielt innen teknologibasert næring har det vokst frem mange arbeidsplasser de siste årene. Her har Høgskolen i Narvik hatt stor betydning. Høgskolen tilbyr flere spennende studieprogrammer innen bachelor i ingeniørfag og master i teknologi, samt tilbud innen sykepleie og økonomi/administrasjon. Høgskolen samarbeider tett med næringslivet og med andre utdanningsinstitusjoner i inn- og utland.

Det er foretatt store investeringer de siste årene innen områder som industri, bygg og anlegg, energiforsyning, transport/transitt, varehandel, nye boliger, helsevesen, næringsarealer og infrastruktur/kommunikasjon. I tillegg er regionen et knutepunkt for kommunikasjon med umiddelbar nærhet til europaveier, jernbane og flyplass.

8.2.1.4. Lofoten

Lofoten er en øyregion i Nordland Fylke. Lofoten har flere flyplasser, båtavganger og har fastlandsforbindelse.

Lofoten har en lang historie innen fiskeri som strekker seg langt tilbake i tid. Lofotværingene har alltid vært internasjonale. Fra å eksportere sine råvarer ut til verden inviterer vi i dag også verden til Lofoten. Lofoten får i dag besøk av mennesker fra alle verdenshjørner. Noen kommer på forretningsreiser og andre kommer for natur- og opplevelser.

Fiske har alltid vært Lofotens viktigste næringsvei. Reiselivet i Lofoten regnes nå som jevnstor med fiskeriene.

8.2.1.5. Vesterålen

Vesterålen er også en øyregion, nord for Lofoten. Næringsgrunnlaget i Vesterålen er i stor grad knyttet til fiskeriene og til jordbruk. Industrien er dominert av fiskeforedling; dertil noe verkstedindustri. For øvrig er det lite industri i Vesterålen.

En rekke broer forbinder øyene både innbyrdes og med fastlandet. Det er i dag to lufthavner i Vesterålen, ved Stokmarknes (Skagen på Laugøya) og Andenes.

8.2.2. Regionale utfordringer

Geografi kan være betydelig hemmende faktor for det nye universitetet, fordi avstandene kan vanskeliggjøre gode synergieffekter, og de organisatoriske løsningene en velger vil kunne bidra til å marginalisere ulike deler av regionen over tid dersom en ikke tar hensyn til dette. Betydelige verdiskapingsmuligheter kan gå tapt hvis en ikke organiserer slik at hele potensialet i de to fylkene tas ut. I denne sammenhengen er det viktig å understreke at sentralisering av tjenestetilbud ikke har den samme virkningen som sentralisering av FoU og utdanning, fordi det siste vil ha en merkbar konsekvens på nærings- og velferdsutviklingen.

Kun gjennom nærhet til arbeids- og næringslivet det vært mulig å utvikle nye utdannings og forskningsprogrammer for næringslivet i regionen. Forskning viser at verdien av å identifisere seg med nære utdanningsinstitusjoner og skape koblinger er stor for bedrifter og offentlige organisasjoner, og en slik nærhet har de tre institusjonene etablert gjennom nær kontakt mot næringsliv, offentlig sektor og regionale studiesteder i regionen.

Forskning har vist at det er en klar sammenheng mellom folketallet i regioner med høy grad av nærhet til et universitet, og der universitetet har en regional innretning, i tillegg til nasjonale oppgaver. En nær utdanningsinstitusjon har stor betydning både for verdiskapning, evnen til å tiltrekke seg talenter, og for befolknings-utviklingen gjennom at det skapes en arena og et arbeidsmarked med behov for arbeidskraft med høy kompetanse. Dersom en reduserer nærheten til og sentraliserer kunnskapsdannelse, vil det bidra til lavere evne til å tiltrekke seg humankapital med høyere utdanning og reduserer produktivitetsvekst og innovasjon i regionen.

Nordlandsutvalget, som i 2010 la frem rapporten «Ta hele Nordland i bruk!», mente at det er nødvendig med endringer som sikrer at Helgeland også i fremtiden skal ha nærhet til utdannings- og forskningsmiljø som er viktige for regionen, og at det ikke er ønskelig med en løsning med storstilt sentralisering hvor all utdanningsvirksomhet innen et fag flytter til ett sted. Utvalget påpekte at det er viktig med en løsning som sikrer sterke akademiske miljøer både nord og sør i fylket, og begrunner dette blant annet ut fra at nærhet til et akademisk miljø er en styrke i seg selv fordi en oppnår positive samspillseffekter mellom høyere utdanning, forskning, næringsliv og offentlig virksomhet som er brukere av den kompetansen som utvikles.

Viktigheten den regionale tilknytningen påpekes av statssekretær Bjørn Haugstads innlegg i Rana Blad 21.01.15, hvor han skriver:

«Jeg registrerer frykten for at mindre høyskoler skal miste den viktige rollen de har i sine regioner. Men vårt mål er det motsatte: Vi ønsker ikke å legge ned studiesteder, men å stryke dem slik at de kan bli sterkere og mer betydningsfulle i regionen.»

9. Vedlegg

Institusjonenes årsverk 2014

	HiNe	UiN	Totalt
Administrative stillinger	23,3	182,6	205,9
Drifts- og vedlikeholdsstillinger	8,6	21,5	30,1
Støttestillinger for undervisning, forskning og formidling	3,8	44,1	47,9
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger	79	336,7	415,7
Andre stillinger (Lærling)		2	2
Totalt	114,7	586,9	701,6

Institusjonenes samlede bygningsmasse

Areal m ²	2014
Høgskolen i Nesna	17 805
Universitetet i Nordland	53 289
Totalt	71 094

Institusjonenes resultatregnskap 2014

	UiN	HiNe	Totalt
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	563 318	129 091	692 409
Inntekt fra gebyrer	0		0
Inntekt fra tilskudd og overføringer	66 097	4 484	70 581
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner	0		0
Salgs- og leieinntekter	18 069	2 472	20 541
Andre driftsinntekter	1 995	7	2 002
Sum driftsinntekter	649 479	136 054	785 533
Driftskostnader			
Lønn og sosiale kostnader	408 386	84 624	493 010
Varekostnader	270	38	308
Andre driftskostnader	217 575	53 631	271 206
Kostnadsførte investeringer og påkostninger	0		0
Avskrivninger	16 027	2 076	18 103
Nedskrivninger	1 570		1 570

Sum driftskostnader	643 829	140 369	784 198
Ordinært driftsresultat	5 650	-4 315	1 335
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	232		232
Finanskostnader	53		53
Sum finansinntekter og finanskostnader	179	0	179
Inntekter fra eierandeler i selskaper m.v.			
Utbytte fra selskaper m.v.	0		0
Sum inntekter fra eierandeler i selskaper m.v.	0	0	0
Resultat av ordinære aktiviteter	5 829	-4 315	1 514
Avregninger			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	0		0
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	-5 172	4 327	-845
Sum avregninger	-5 172	4 327	-845
Periodens resultat	657	12	669
Disponeringer			
Tilført annen opptjent virksomhetskapi tal	657	12	669
Sum disponeringer	657	12	669
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Inntekter av gebyrer og avgifter direkte til statskassen	0		0
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	0		0
Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Overføringer fra statskassen til tilskudd til andre	0		0
Utbetalinger av tilskudd til andre	0		0
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0	0